

ללמד המקום

Parasha Balak בלק

Bamidbar (Numeri) 22:2-25:9

Het geheim van HaMotzi Lechem

De parasha van deze week is Balak, genoemd naar de Moabitische koning die Israël probeerde te vervloeken. De Zohar besteedt veel tijd aan de mysteries van deze parasha. Daarin is een aparte mystieke tekst opgenomen die bekend staat als de Yenuka , het "Kind", die een aantal noodlottige ontmoetingen beschrijft tussen de Wijzen en een jonge engel, die hen diepgaande Torah-geheimen onthult. Bij de eerste ontmoeting (Zohar III, 186a) reizen Rabbi Yitzchak en Rabbi Yehudah samen en maken een stop bij het huis van de beroemde mysticus Rav Hamnuna Saba. Ze ontmoeten de vrouw en het kind van de Rav en gaan dan zitten om uit te rusten en te eten. Dit vormt het toneel voor de jeugd om de geheimen van zaken als netilat yadayim (handen wassen voor de maaltijd), mayim achronim (vingers/handen wassen na de maaltijd) en zimun (uitnodiging voor anderen om mee te doen aan de zegening) te onthullen. Aan het einde van een broodmaaltijd is er een mitswa om de vingers te wassen voor Birkat Hamazon. Deze mitswa wordt mayim achronim genoemd (de laatste wateren, in tegenstelling tot netilat yadayim wanneer we onze handen wassen aan het begin van de maaltijd). We vinden twee afzonderlijke redenen voor deze mitswa in verschillende secties van de Talmud. In Chulin (105b) leren we dat mayim achronim werd ingesteld om melach Sedomis (zout van Sedom) af te wassen dat tijdens de maaltijd aan de vingers kan zijn blijven kleven. Melach Sedomis is een zeer sterke zoutvariëteit, en als een persoon na de maaltijd zijn ogen zou aanraken met zijn vuile vingers, dan kan melach Sedomis mogelijk blindheid veroorzaken. Om deze reden doen we mayim achronim uit veiligheidsoverwegingen. De Gemara Berachot (53b) vindt echter een toespeling op mayim achronim in het vers " V'hiyisem Kedoshim ", en u zult heilig zijn Vayikra (leviticus) 11:46. Mayim achronim bevordert heiligheid omdat we geen berachot (zegeningen) kunnen reciteren als onze handen niet schoon zijn.

Bij een andere ontmoeting (III, 188a) stoppen rabbijnen Elazar, Abba en Yose bij hetzelfde huis. De Yenuka zegt dat de wijzen verbijsterd zijn door een kwestie met betrekking tot Ammon en Moav (die verband houdt met de parasha van deze week, Balak is de koning van Moav). De jeugd gaat vervolgens een discussie voeren over de mystieke geheimen van granen en brood. En deze leringen helpen ons te begrijpen waarom de *hamotzi*-zegening zo krachtig is en al het andere voedsel "dekt". Het verklaart ook waarom de Wijzen brood beschreven als het meest gezonde voedsel en een die een persoon kan redden van vele ziekten: In *Bava Metzia* 107b lezen we bijvoorbeeld dat de gematria van "ziekte" 83 (מחלה) is, terwijl "brood" (לחמה) zoals hier geschreven met de Hé (G-ds letter) erin het anagram is, met dezelfde waarde. Dit alles is om ons te leren dat het eten van een eenvoudige maaltijd van brood en water met de juiste zegeningen en meditatie in gedachten een persoon van 83 ziekten kan genezen.

De Yenuka legt uit dat wanneer graan wordt gedorst en gezift, de *kelipot* , "doppen/schillen", worden verwijderd. Natuurlijk wordt in Kabbalah gezegd dat alle heilige dingen in deze lagere wereld omgeven zijn door spirituele "omhulsels/schillen", en de missie van de Jood is om de heilige vonken binnenin te bevrijden om de schillen te verwijderen en daarmee de kosmos te herstellen. De belichaming van dit proces is de productie van meel uit graan. Zodra de externe, harde, oneetbare schaal/schil is verwijderd, kan de pure binnenkant worden omgezet in meel en daarna vervolgens in brood. Brood is uniek omdat het *menselijke* voeding is. Zo eten dieren ook vlees en eieren, fruit en groenten,

ללמד המקום

paddenstoelen, noten, zaden, melk en honing. Maar het is zo dat echter geen enkel dier brood kan bereiden. Dat vereist een goddelijk intellect.

Het typische graan is tarwe, טוה, dat een sterke band deelt met "zonde", טוה. Waarom? De Yenuka legt uit dat de letter n staat voor de "mannelijke" omhulsels/schillen en onzuiverheden, terwijl ו staat voor de "vrouwelijke" omhulsels/schillen en onzuiverheden. Samen symboliseert וn alle omhulsels/schillen en onzuiverheden zonden en daarom komen deze twee letters nergens voor in de namen van de Twaalf Stammen van Israël. In het graan is de n het kaf, terwijl de ו het stro is. Eenmaal verwijderd van de טוה, blijft er alleen ה over, die zuiverheid en heiligheid vertegenwoordigt en daarmee HaShem. Er zit helemaal geen spirituele negativiteit of onzuiverheid in brood.

Oorspronkelijk waren er in de Hof van Eden geen *kelipot*. Het was de consumptie van Adam en Chava (Eva) van de Boom der Kennis die de onzuiverheid in de wereld bracht. Aanvankelijk werd HaShem's aanwezigheid openlijk geopenbaard en werd Zijn eenheid in de hele schepping gezien. Die eenheid wordt weergegeven door de letter Aleph, die de waarde één heeft en letterlijk 'meester' betekent, zoals in de ene Meester van het Universum. De Aleph zelf is samengesteld uit een letter Vav (6) die twee Yuds (elk 10) verbindt, dus de innerlijke waarde van de letter is 26, gelijk aan Gods Naam (יהוה). Toen Adam en Chava (Eva) van de vrucht aten, brachten ze de *kelipot* (omhulsels/schillen) ter wereld - Adam de mannelijke n en Chava (Eva) de vrouwelijke ו. Nu was alle goddelijkheid (א) bedekt met וn, waardoor een realiteit werd gecreëerd waarin zonde (טוה) mogelijk is.

De Zohar (III, 188b) merkt daarom op dat de Verboden Vrucht eigenlijk tarwe was, טוה! (Zie ook *Berachot* 40a.) Natuurlijk was het geen tarwe zoals wij die kennen, want het had geen *kelipa* dus geen kaf. Integendeel, de Verboden Vrucht had de kwaliteit en het potentieel van tarwe, in zijn ideale oorspronkelijke staat. Ik geloof dat dit ook het geheim is achter de verklaring van onze Wijzen dat in de herstelde Hof van Eden in de Komende Wereld, "tarwe zal oprijzen en groot zal worden als een palmboom... en de korrels zo groot zullen zijn als de nieren van een os" (*Ketubot* 111b). Zodra we terugkeren naar een zuivere wereld zonder *kelipot*, zal er weer tarwe aan bomen groeien met fruit ter grootte van een nier! (De grootte van de nier is gebaseerd op een profetie in *Ha'azinu*, Devarim (Deuteronomium) 32:14, die de term טוה כליות, "nier-tarwe" gebruikt.)

Ten slotte leerde de Arizal dat wanneer iemand *hamotzi* reciteert en de eerste *kezayit* brood eet, hij moet mediteren op de letter Aleph. De vorm van de Aleph vertegenwoordigt dat proces van het verwijderen van de *kelipa* en het verheffen van de heilige vonken terug naar de hemel: de lagere Yud naar de hogere Yud.

Alles bij elkaar genomen, zien we dat tijdens het proces van het veranderen van rauwe tarwe (טוה) in brood, de *kelipa* van de וn wordt verwijderd, waardoor de goddelijke ה van de tarwe in het brood achterblijft, waardoor we het weer kunnen verheffen tot de א van HaShem. Dit is het geheim van "hamotzi", ה מוציא, wat letterlijk betekent "onttrekken", want de heilige vonk (ה) in de tarwe wordt onttrokken en weer omhoog gebracht naar HaShem (א). Dit dient om de kosmos te herstellen en de erfzonde (טוה) ongedaan te maken. De Arizal merkt nog een ding op dat ons kan helpen herinneren aan de kosmische *tikkun* die in het spel is: we eten en kauwen het brood met onze 32 tanden, wat overeenkomt met de 32 paden van de schepping. Met dit alles in gedachten zien we de spirituele kracht van brood en de *hamotzi* zegen.

ללמד המקום

In Kabbalah streven we ernaar om nog hogere verbindingen te maken wanneer dit maar enigszins mogelijk is. Dit kunnen we dan ook doen door onszelf te onderwijzen over datgene wat we eigenlijk doen. Om er ons vervolgens mee te verbinden via de verborgen technologie die de meeste mensen als vanzelfsprekend beschouwen. Volgens de Arizal is er een juiste manier om de zegen te doen en is het vrij eenvoudig. We gaan niet in op al zijn andere meditatie's. Dit o.a omdat de meeste mensen ze veel te omslachtig zouden vinden. Het wassen wordt aanbevolen, omdat hij uitlegde dat er een negatieve kracht is die over tafels zweeft en zoals ook eerder gezegd en door onze vingertoppen te wassen, verbreken we deze verbinding hiermee. Die negatieve kracht is ook enigszins verantwoordelijk voor kwaadaardige gesprekken die van tijd tot tijd kunnen uitbreken, G-d verhoede het. Het is ook een van de redenen waarom het niet wordt aanbevolen om op elk moment op een tafel te gaan zitten.

Niettemin, terug naar de hamotzi . De juiste manier volgens Arizal, is om alle 10 vingers op het brood te plaatsen bij het reciteren van de 10 woorden van de zegen. Wat je dan eigenlijk doet, is je verbinden met de 10 sefirot (dimensies) van het universum, vooral als je de sefirot in je hoofd reciteert wanneer je je vingers/handen op het brood legt.

Eenvoudig, toch?

Zeker, en ook makkelijk. Dus laten we eens kijken wat er nog meer is. Eser, gespeld als Ayin- Shin en Reesh. Dit woord Eser is ook het Hebreeuwse woord voor 10 , zoals in de 10 sefirot en zoals de 10 vingers (en vingertoppen). Deze 10 vingers (en vingertoppen) zijn vertegenwoordigd door de letter Yud met de numerieke waarde 10. Het is dan ook niet toevallig dat deze grafisch gezien ook erg veel op een vingertop lijkt. En wat betreft Eser wanneer we dit uitschrijven heeft een numerieke waarde van 570. Zoals we leerden van Abraham de patriarch in zijn boek de Sefer Yetzirah, zijn er 10 sefirot deze zijn in het midden gekloofd 5 aan de ene kant, 5 aan de andere kant, net zoals onze 2 handen. Onze handen/vingers plaatsen we op de Challah als we de zegen doen. De 10 vingers (Yuds) doen we maal 570 (Eser) = 5700 . De wereld van Tikkun heeft 10 koningen, metafysisch gesproken, één voor elke sefirot . En de numerieke waarde van Koning(in het Hebreeuws Melech) is eveneens 570 . Dus wanneer we de 10 x Koningen tellen komen we ook op 5700

Het woord Koning in het Hebreeuws (Melech) weerspiegelt de hele levensboom doordat de Mem staat voor Malchut (Koninkrijk) aan de onderkant van de boom. En de Kaf staat voor Keter, wat kroon betekent deze staat aan de bovenkant. De Lamed zien we in het midden, met een numerieke waarde van 30, en deze vertegenwoordigt de 32 Paden van wijsheid die de levensboom vormen (10 sefirot en 22 onderling verbonden paden).

Nu moeten we de vergelijking voltooien door het brood toe te voegen als een fysiek medium om de verbinding te maken. We zien dat de numerieke waarde voor brood, Lechem 78 is. We hebben het getal 3 (voor de 3-kolommen van de levensboom) maal het Tetragrammaton (YHVH, 26), oftewel 26×3 en dat is ook 78.

Het is niet voor niets dat het enige woord van 10 letters in de Torah het Hebreeuwse woord is voor kneedtroeg (ובמשארותיך uvemisharotecha) waarin de Egyptenaren en Israëlieten hun brood maakten. De aarde bevat een grote verscheidenheid aan voedingsstoffen en elementen. Via verschillende processen worden deze elementen gevormd tot voedsel dat geschikt is voor menselijke consumptie. Met betrekking tot voedingsmiddelen die niet essentieel zijn voor het menselijk leven, kunnen we niet zeggen dat ze hun uiteindelijke doel bereiken wanneer ze in voedsel worden omgezet. Deze basiselementen vervulden bepaalde

ללמד המקום

functies terwijl ze nog in de grond zaten. We kunnen niet positief stellen dat ze nu, als fruit of groente, meer centraal staan in het functioneren van de wereld. Brood daarentegen is de staf van het leven. Brood is noodzakelijk voor onze fysieke en mentale ontwikkeling. " Een kind roept pas 'Vader', 'Moeder' na het eten van graan " (Berachot 40). Vanwege het belang ervan voor het in stand houden van het menselijk leven, verschilt brood van elk ander voedsel. De elementen waaruit brood bestaat, hebben een belangrijke rol gespeeld die ze misten toen ze nog in de aarde waren begraven. De Hamotzi zegen weerspiegelt dit aspect van brood. " Die brood uit de aarde voortbrengt. " De handeling van 'naar buiten brengen' vestigt onze aandacht op twee stadia: de voorlopige toestand van de elementen in de grond en hun uiteindelijke toestand als brood, geschikt om het leven te ondersteunen. In tegenstelling tot de andere zegeningen benadrukt deze het element door de algemene omgeving (de aarde) te verlaten en levensondersteunend brood te worden. Zo zien we wat een belang het is voor ons om brood te zijn. Wanneer we een heerlijk zoet brood zoals Challa zijn, zal alles onder geschikt zijn en zullen anderen ons niet raken.

Sjabbat Sjalom!

Jaacov

ha-makom.